

Investeeringisest Rae vallas perioodil 2004 -2013

Viimasel ajal on peavoolumeedias kõlama jäänud mitmed ja mõnes mõtteski vastakad uudised, mida võib jagada laias laastus kahte gruppi:

- Uudised, mida väljutab vallavalitsus endale positiivse kuvandi loomiseks.
- Uudised, mis tekkivad kodanike probleemidest (valdavalt lasteaiakoha puudus ja valla saamatus seadusega pandud kohust täita)

Neile kahele lisandub veel uuringutepõhiseid järeldusi, millele toetuvad heal meelel mõlemasse gruppi uudiste tekitajad – kõige võimekam omavalitsus ☺

Alljärgnevalt peatuksin ühel teemal, mis on ühiseks nimetajaks nii valla enda poolt soovitud positiivse kuvandi kujundamisel kui ka probleeme iseloomustavates uudistes. Selleks on Rae valla investeeringud perioodil 2004-2013. Seda enam, et üha enam püüavad Rae valla tänase koalitsiooni poliitikud uhkusega oma saavutustest kõnelda. See on ka arusaadav, sest vaja ju hakata mõtlema mandaadi pikendamisele. Samas tuleb siiski asjadest rääkida objektiivselt ja siinkohal püüan siis vaadelda teemat laiemalt.

Rae vald on olnud populaarne kant aegade algusest, kuid viimasel kümnendil on ta olnud plahvatusliku kasvuga vald põhjusel, et ta asub nõ kaubateede ristumisel, suure tõmbekeskuse tagamaal. See on 21 sajandil toonud vallale rikkust, aga ka rikkalikult erinevaid probleeme ja kohustusi.

Rahvastiku lisandumisel tuleb tagada neile elamisväärne keskkond, osa sellest tagatakse planeerimisel rahva soovide arvestamisega, kuid ellu viiakse see ettevõtjate poolt (nt kauplused), teine osa tuleb rajada omavalitsusel endal, sest nii on seaduseandja tahtnud ja seadusega sätestanud (nt lasteaiad, koolid, raamatukogud). Lisaks on veel sellised tegevused, mida otseselt seadusega pole ette nähtud, kuid mille olemasolu on elukeskkonna atraktiivsuse mõttes vajalik ja aitab piirkonda meelitada keskmisest paremini toime tulevaid kodanikke (kultuuri- ja spordiasutused, aga ka nt perearstikeskused ja hooldekodud).

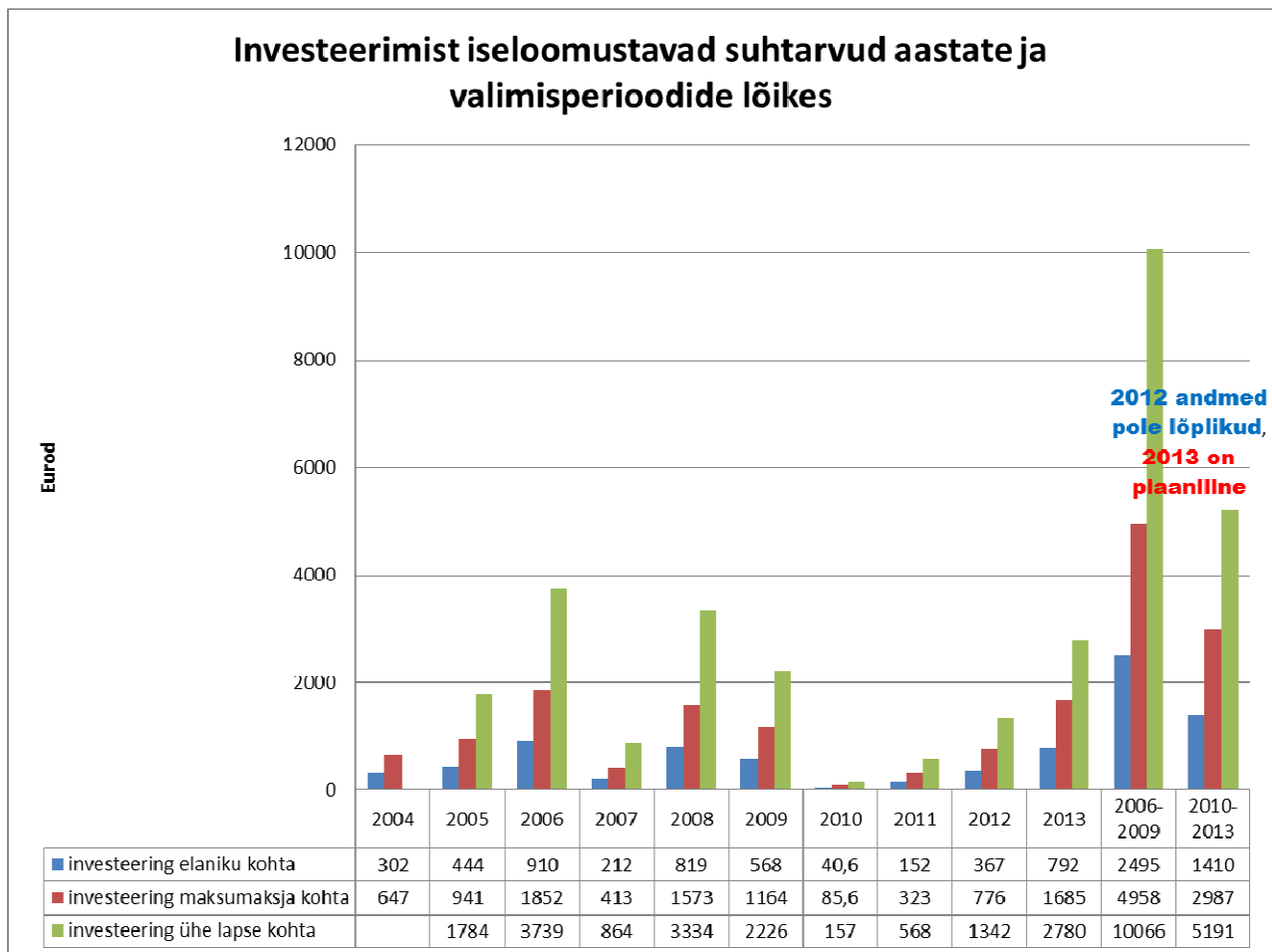
Kui esimese osa puhul on põhiline kohustus targalt planeerida, siis teise ja kolmanda puhul tuleb ka ise investeerida.

Investeeri on võimalik vahendeid, mis laekuvad

- rahvastiku registris antud omavalitsusse registreeritud maksumaksja maksudest,
- majandustegevusest,
- laenust.

Rae valla hea asukoht ja munitsipaalmaa olemasolu on võimaldanud Rae vallal investeerida majandustegevusest ehk antud juhul maa müügist saadud vahendite arvel. Maad nagu iga muud kaup on võimalik müüa nõudluse olemasolul. Rae vald kasutas jõuliselt ära oma eelist ja realiseeris äri ja tootmismaa otstarbega maad buumiaastatel. Saadud vahendid investeeriti koolidesse, lasteaedadesse, spordikeskusesse, kultuurikeskusesse ning teedesse.

On selge, et mida enam rahvast vallas elab, seda enam tuleb investeerida absoluutnumbrilistes summades. Samas on erinevate perioodide investeeringutegevuse hindamiseks kõige õigem võrrelda suhtarvusi. Samuti on oluline järjepidev investeering, sest siis ei teki eelarvele löökkoormusi. Järgnevas tabelis ongi toodud suhtarvuline ülevaade Rae valla investeeringutest. Kuna pea iga omavalitsuse kuludest üle poole on seotud haridusega, lisaks arvestades, et meil on seoses mehaanilise iibega (mujalt Eestist Tallinna ümber kokku jooksnud tööealised noored inimesed) suurenenud sündivus ja vajadus haridusasutuste järele, siis tõin ühe suhtarvu ka lastega seotult.

Graafik räägib selget keelt, aga käime veelkord üle:

- Isegi kui 2013 eelarves on investeeringuteks absoluutnumbriline summa üle 30% suurem kui senisel suuremal 2008 aastal, siis suhtarvudena on need aastad võrdsed ja kaugelt suurem on 2006 aasta.
- Kohalikus omavalitsuses tuleb hinnata perioodi. Reeglina on üheks hinnatavaks perioodiks kahtede valimiste vaheline periood (alates 2005 aastast on see periood 4 aastat). Graafikult on näha, et suhtarvuliselt erinevates kategooriates on periood 2006-2009 mäekõrguselt üle sellel sügisel lõppevast, samas teades, et rahvaarv on tugevalt kasvanud, peaks olema vastupidi.
- Oluline on ka perioodi sisse jäävatel aastatel investeeringute ühtlus, mida viimasel perioodil pole ollagi, tegelikult on 3 aasta investeeringud olematud, samas lasteaiakohtade vajak on kasvanud 2009 aastaga võrreldes kordades, see omakorda vähendab kodanike kindlustunnet ja nad ei registreeri end valla kodanikeks ja seega nende maks ei jõua valda. Surnud ring, mis töötab valla kahjuks. Siin ei aita ka uhkustamine, et 2013 (valimistaasta) investeeritakse tohutult.

Kokkuvõttes - Mina mujalt tulnud valijana vaataksin seda pilti ja teeksin järelduse – **need kes täna võimul, pole 3 aastat 4-st suurt midagi teinud ja tegelevad asiaga vaid valimistaastal.** Ma näeksin siin selget soovi kasutada valija lühikest poliitilist mälu, eriti kui midagi positiivset (Peetri lasteaialaaienduse) avatakse vahetult enne valimisi ja saada valimistel eelis, et siis järgmised 3 aastat jälle niisama lulli lasta.